

میلعلما وه

کولسدی تایید طرشد، ی بلقن انیمطا و نیقی

کولسدی ریکفی انبریز، ی نارھط املع رانآ

تانااید

ی نارھط ی نیسدن سحدمحم دیسد جاد اللهتیا
ه رساللس دق

مِجْرَلَا نَاطِيْشَلَا نَمَلَلُا ذُو عَا
 مِجْرَلَا نَمَحْرَلَا اللّٰه مَسْب
 دَمَحْم اَنْدِيْسِدِي لَعُ اللّٰه يَ لَص و
 نِيْر هَاظَلَا مِلَا و
 نِيْعَمَجَا مَهْنَادَعَا يَ لَعُ اللّٰه مُتَعَل و

تَسَادُخْ يُوْسَهَبْ تَكْرَدْ يَانِمِ نِيْر تَمَهْم ، نَانِيْمَطَا و نِيْقِي

دِرَادْ يَدَجْرِيْثَاتْ تَاَقْلَعْتْ زَا نَاسِنَا رُوْبِعْ رَد و دِرَادْ يَتَايِدْ تَلَاخْدْ نَاسِنَا هَار رَد هَكْ يَنَابْمْ زَا يَكِي
 هَلْنَسْم ، تَسَا لَصَا نِيْر تِي سَاسَا و نِيْر تَمَهْم هَكْ تَفْغْ نَاوْتِيْم ، دِرَجْدْ و لَامَكْ يُوْسَهَبْ نَاسِنَا تَكْرَدْ رَد و
 رَايَسْبْ هَلْنَسْم ، هَلْنَسْم نِيَا و . دُوْرِيْم هَكْ تَسَا يَ هَار و رِيْسْم هَبْ نَاسِنَا رُوَابْ و سَفْزْ رُوَابْ و سَفْزْ نَانِيْمَطَا
 مِيْنِكِي مَزْ هَدِ هَاشْم اَهَبْ تَكْم رِيَا سَرْدْ اَر زَايْتَمَا نِيَا مَهْ هَكْ تَسَا يَ مَهْم
 نِيَا . تَسَا يَ بَلَقْ هَلْنَسْم كِي ، تَسَا نِيْقِي لِ صَادْ هَكْ نَانِيْمَطَا [نِيْنَجْمَه] و ، رِيْسْم و هَار هَبْ نِيْقِي هَلْنَسْم
 يُوْسَهَبْ نَاسِنَا تَكْرَدْ اَرِيْز ؛ دَشَابْ هَشْتَادْ دُوْجُوْ وَا شُوْر و هَار و نَاسِنَا رِيْسْ و تَكْرَدْ رَد دِيَا بْ هَلْنَسْم
 رُوْمَا مَاجِنَا اِبْ طَقْفْ ، تَا رْتَكْ زَا رُوْبِعْ و سَفْزْ و طُوْهْ نَشَاذْگْ اِبْ رِيْز و تَاَقْلَعْتْ زَا نَشْدْگْ و رَاكْدْ رُوْبِي
 ، سَفْزْ رَدْ تَكْرَدْ نِيَا [يَ نَعِي] . تَسَا يَ نَاسَفْزْ تَكْرَدْ كِي تَكْرَدْ نِيَا مَكْلَبْ ؛ تَسِيْنِيْ رِ هَاظْ يَ اَهْرَاكْ و رِ هَاظْ
 دُوْشِيْم مَاجِنَا نَطَا بْ و بَلَقْ
 و نَوْنَا قْفُو رِبْ هَكْ يَ تَرُوْصْ رَد [هَنْبِلَا] ؛ دِنَانْ طَا بْ لِمَعْ نَا قَقْحْتْ بَجُوْم ، رِ هَاظْ يَ اَهْرَاكْ اَهْتَنَم
 دِنَرِيْگْبْ مَاجِنَا نَاشْدُوْخْ هَمَانْرِبْ

دَشَابْ يَ بَلَقْ نَانِيْمَطَا اِبْ هَكْ دِرُوْآيْ مَ بَرَقْتْ اِدْخْ هَبْ يَ تَدَا بْ

تَوَا فْتَم ، هَدِيْشْكَ رَا مَعْم هَكْ يَ اَهْشَقْنْ اِبْ شَرْظَنْ تَسَا نَكْم ، دَزَا سَبْ يَ لَزْنَمْ دِهَاوْخِيْم هَكْ يَ يَأْنِبْ كِي
 هَبْ ، لَزْنَمْ نَ اَمْتَخَاسْ رَدْ يَ رِيْثَاتْ [رِظْن] تَوَا فْتَم نِيَا ، دَزَا دَرِيْبْ تَسَرْدْ شْ دُوْخْ رَاكْ هَبْ اَنْبْ نَا رْگَا يَ لُو ؛ دَشَابْ
 دِيَا بْ نَ لَا : « دِيُوْگِيْم ؛ تَسُوَا فِلاخْمْ اَنْبْ يَ رِظْنْ و دَشْكِيْمْ تِيْفِيْكَ نِيَا هَبْ اَر اَهْشَقْنْ رَا مَعْم . دِرُوْآيْ مَزْ دُوْجُوْ
 تِيْفِيْكَ نِيَا هَبْ اَر نُوِيْسَا دِنُوْفْ نِيَا دِيَا بْ نَ لَا ، يَ هَدِيْ رَا رَقْ اَجْنَا رَدْ اَر لَپْ نَا دِيَا بْ نَ لَا ، يَ رَاذْگِيْ اَجْنِيَا اَر نُوْتَسْ
 و اُوْهْ دَدْرْتْ تِيْفِيْكَ [اَتْ دَشَابْ هَنُوْگْنِيَا دِيَا بْ] نَا مَتَخَاسْ اَهْشَقْنْ اِي ، دَشَابْ مَوَا قَمْ شْ زَرْلْ لِ اَبَقْ رَدْ دِنَاوْتَبْ اَتْ يَ نِيْجِبْ
 .» دَشَابْ رْتَهَبْ دِنَاوْتِيْ يَ رِيْگْرُوْند
 وَا هَبْ رَا مَعْم هَكْ يَ اَهْشَقْنْ نَا قِ بَطْ اَر رَاوِيْدْ هَكْ تَسَا نِيَا اَنْبْ هَفِيْظُوْ يَ لُو ؛ « هَنْدْ : دِيُوْگِيْم رَا مَعْم لَا اَدْ
 رَاوِيْدْ ، دَشَابْ قِ فَاوْمْ شَرْظَنْ رْگَا ؛ دِيَا يَ مَ لَا اَبْ رَاوِيْدْ ، دَشَابْ فِلاخْمْ شَرْظَنْ رْگَا لَا اَدْ . دِرُوَايِيْ لَا اَبْ ، دِهْدِيْم
 دِرَا دَنْ يَ تَوَا فْتَم ؛ دِيَا يَ مَ لَا اَبْ

قِ فَاوْمْ و فِلاخْمْ رِظْنْ اِبْ رْگِيْدْ ، دَشَابْ بَرَقْمْ نَا تَزَا مَنْ نَا هَكْ دِيْنَاوْخِبْ يَ زَا مَنْ دِيْهَاوْخِبْ اَمَشْ رْگَا يَ لُو
 اَر يَ زَا مَنْ هَكْ يَ سَكْ . دِنَكِيْمْ قَرْفِ يَ لِيْخْ [مَكْلَبْ] ؛ « دِنَكِيْمْ مَزْ قَرْفِ رْگِيْدْ زَا مَنْ : مِيْيُوْگِيْ هَكْ تَسِيْنِيْ رُوْطْنِ يَا
 هَدِيَا فْ چِيْهْ ؛ دِرَا دَنْ يَ اَدِيَا فْ اِلْصَا شْ زَا مَنْ نِيَا ، هَنْدَا يَ تَسَا تَسَرْدْ شْ زَا مَنْ نِيَا هَكْ دَشَابْ هَشْتَادْ كَشْ و دِنَاوْخِبْ
 شْ مَارَا سَ اَسْحَا زَا مَنْ نَا هَبْ تَسَبْزْ و دَشَابْ هَشْتَادْ رُوَابْ و نَانِيْمَطَا نَا هَبْ نَاسِنَا هَكْ دِرَادْ هَدِيَا فْ يَ زَا مَنْ . دِرَا دَنْ
 دِنَكْ اِكْتَا زَا مَنْ نَا هَبْ دِنَاوْتِيْمْ نَاسِنَا [تَرُوْصْ نِيَا رَد] ؛ دِنَكْ سَفْزْ هُنِيْنَا مَطْ و

تَسُوَا صِيْخْشْتْ يَ رُوْآنِ يْمَطَا ، دِرْكَ دِيْلَقْتْ مَلْعَا زَا دِيَا بْ هَكْنِيَا لِيْلَدْ

يَ اَرِبْ مَلْعَا دِيْلَقْتْ عَجْرَمْ ؛ تَسَا نِيْمَه ، « دِرْكَ تِيْعَبْتْ مَلْعَا دِيْلَقْتْ عَجْرَمْ زَا دِيَا بْ : دِنِيُوْگِيْم هَكْنِيَا مَلْ
 اِبْ هَكْ تَسَا يَ دِرْ دَرَسْ نِيَا تَقُوْكِي . دِيْنِكِيْمْ اَدِيْبِيْ يَ رَا مِيْبِيْ نَ لَا اَمَشْ دِيْنَكْ ضَرْفْ . دِرُوْآيْ مَ نَانِيْمَطَا نَاسِنَا

و ن فونیماتسا؛ دینکی م ادیپ ی کانرطخ ی رامید؛ هذ تقوکی. دوشی م بوخ ن یریبسا و ن فونیماتسا کیپ و دنکی م ادیپ همادا روطنیمه [یرامید] و دشذ بوخ دینیبی م، دیدروخ هک ار اهنیا و لیودا و ن یریبسا هب دیوری م؛ دوشی م چراخ ی داء هلئسم کیپ تروصد زا امش ی ارب هلئسم رگید اجنیا. دوشی م رتشیب قذاد و ن یرتریبذ، ن یرتلماع ن آ هب، ی لحارم ی ط زا دعب هرخلاب هکنیا ات، رتی صصخت ی اهاهتشر لابند هب رگید ار ناتدوخ اجنیا؛ دشدهاوخ شخبم ار امش ی ارب رگید و ص یخشت و دینکی م معجارم درف ن یرت دیراپسی م و ا.

ش مارا امش ی ارب رگید و ا نوچ؛ دیوری مذ، دیدرک معجارم ادتبا هکی مومع ک شزپ ن آ غار سارچ ی تقو اما. دود بوخ ی یادتبا لئاسم و لحارم نامه ی ارب و ا؛ دنکی مذ داجیا رواب امش ی ارب و ا؛ دروآی مذ شرگذ، ن اسنا شور، دیآی م نوریب ی داء و ی یادتبا تروصد زا و دوشی م ساسد و ق یقد هلئسم هک درک دهاوخ ریبعذ بلطم تیمها ی اضتقم هب م ن اسنا تافرصد و لخد، ن اسنا

تسا س اوسو رد هشیمه، دنک دیلقت مدعاریغ دهتجم زا هکی سک

هشیمه، دنک معجارم مدعاریغ دهتجم هب هکی سک؛ دراد دوجو مدعا [زا دیلقت] دروم رد هلئسم نیمه ک شد اب، دناوخی م هک ی زامذ «؟ هذ ای تسا [بئاص] ش رظنایا؟ هذ ای دیوگی م تسرد»؛ تسا س اوسو رد دریگی م ک شد اب، دریگی م هک ی امزور؛ دناوخی م

درک قیقحت لاماک دیاب مدعا دیلقت عجرم ن تقای ی ارب

دننک دیلقت نیا زا هچ لاد؛ دنکی مذ ی قرف ناشیارب لئاسم نیا لاصا هک دننسه ی ضعب لاد بخ تسا ی اهلگ و ی اهلغ و ی مفید دیلقت اهنیا؛ میرادذ ی راک لاصا اهنیا ابام. دنای کی [ن اشیارب]، و ا زا هچ ل و صد و سفذ هئینامط و ن انیمط ل یصحت ی ارب درف هک دوشی م هتفگ ی دیلقت هب «ی اهلگ دیلقت»؛ تسا هتفگ «؟ ی نکی م دیلقت هک زا وت»؛ هتفگ، هدمآ ش اناخ هب ش قیفر؛ هتسادنرب هم مدق کی ی تد، ش مارا ابام. ی اهلگ دیلقت دوشی م نیا «ارخب نم ی ارب هم ملاسر کی سپ، بخ»؛ هتفگ [م ه و ا] «و ا زانم»؛ دوشب ناشرس ی زیچ کی هرخلاب دنه اوخی م هک [دننسه] ی دارفا [ام بطاخم]؛ میرادذ ی راک دارفا نیا دشابذت هجی ی و باتک و باسحی ی [ن اش] راک [ات]، دنوشب ی زیچ هجوت م و

داد ماجنا ل ماک قیقحت ن ارگید زا دیلقت ن ودب دیاب، مدعا عجرم تخانش رد

شخصی که می خواهد به دنبال اطمینان و طمأنینه برود و حجت را بین خود و خدا تمام کند، به طوری که اگر خدا در روز قیامت از او پرسید: «به چه حقی تو به آن شخص مراجعه کردی؟» گردش را راست کند و صاف جلوی خدا بگوید: «به این دلیل!» و خدا هم دلیلی نداشته باشد که به او بگوید: «بیخود کردی!» «بلکه باید طوری باشد که بتواند بگوید: [من رفتم تحقیق کردم؛ یک نفر، دو نفر، افراد خبیر و عالم [را دیدم]، ماهها وقت گذاشتم، ماهها (نه یک دقیقه!) وقت گذاشتم و این طرف و آن طرف گشتم، با افراد سروکله زدم، به افرادی که اهل فتوا هستند و دفاترشان مراجعه کردم، افرادی را که در آنجا هستند، یکی یکی همه را دیدم [و ایشان را اعلم یافتم و از او تقلید کردم].» توجه می فرمایید چه می خواهم عرض کنم؟! [باید بتواند بگوید: «سرم را همین طوری نینداختم پایین، هرچه هرکس گفت گوش بدهم؛ رفتم تحقیق کردم، دیدم و متوجه شدم که فلان شخص از نظر تقوا، [از نظر] علمیت، از نظر دین، از نظر اجتماعی، از نظر تشخیص موضوعات [اعلم است].»

تيعجرم نايعدم زا ی خرب بیجء و تسردان ی اهاوتف زا ی تایاکد

موحرم ن اتسود زا هک دهشم ن اکشزپ زا ی کشزپ تئیه کی [ی نار هط هملاع] اقا موحرم نامز رد ابام ه ن لا مدن. دنک ناشظفد ادخ. مدوب [م ه] مدن دوخ. دندوب دما [ن اشیا ل زنه م] دهشم رد، دندوب اقا نامز اسل وئسم هک دینکی م رواب امش. دننسه ن اریا ی ابطان یصخشتم زا همه هک ی امدع؛ مراد طابتر اهنایا؛ تفگی م تسام ن اتسود زا هک دهشم ن و خ ل اقتنا

هتفگ و منفرد (مدرک توف رگید نوچ، مروآی مذ ن لا مدن ار ش مسا) هلاسدون عجرم ن لاف ش پید نم

نأ بخذ) «دینک شرافسد مدرم هب، تسه نوخ هب ن لا هک یزاید و نوخ [یادها] یارب امش، اقا»
ناتسر امیبر درگا؛ دنتساوخی منو خاهی مخز نیا؛ دندر و آمی مخز اهاهه بجزا؛ دود گنج، نامز
نوخ دوشی م رگم؛ اتسا س جذنوخ، اقا»؛ بتفگ [دیلقت عجرم نأ] (رگید دزیمی م دنتکذ قیرزت
«!؟ درک قیرزت یرگید هب ار ی سک

ببینید! یک آدم نودساله‌ای که رساله بیرون داده و می‌گوید مردم بیایند از من تقلید کنند، چنین مسئله مهم اجتماعی و ضروری حیات را نمی‌فهمد! خب او مردم را به که می‌خواهد دعوت کند؟! یعنی از فهم بدیهی‌ترین مطالب، عاجز است! حالا بنده بلند بشوم بروم [و از او تقلید کنم]؟! خب، این یکی [مقلدش می‌شود، بعد] یکی، یکی [اضافه می‌شود]. همین‌طور، این در آن [تأثیر می‌گذارد و مقلدین شخص زیاد می‌شوند].

یکی دو سال پیش بود که یکی از دوستان برای من ورقه‌ای آورد، راجع به فتوای آقایان مختلف نسبت به مسئله توالد و تناسل و لقاح خارجی و آزمایشگاهی شخص غیر (زوج باشد یا غیر زوج باشد) بود؛ از همین مسائلی که مبتلا به است. (البته [آن مراجع] همه فوت کرده‌اند؛ انهایی که فوت کردند، خدا [خودش رحم کند]. خودشان می‌دانند دیگر!) باور کنید داشتم از تعجب شاخ درمی‌آوردم! یک نفر بیاید و بگوید: «اگر نطفه مردی را با زن دیگری لقاح کنند و بعد قرار بدهند، اشکال ندارد!» عجب! [نوشته بودند:] «مرد نامحرم با زن نامحرم اشکال ندارد، ولیکن احتیاط [و] بهتر این است که این کار را نکنید!» [پس] قضیه نفس چه می‌شود؟! انتساب به کجا خواهد رسید!؟

دناهدشن هجوته ار دیلقت عجرم باختنا تیمها، مدرم همام

اعلمیت، مسئله خیلی مهمی است که ما و همین‌طور همه افراد این را شوخی گرفته‌ایم. همین‌طور سر را پایین می‌اندازند [و شروع به تقلید می‌کنند].

[وا فرابرد] ی‌اهدع یارب دراد ی‌کی مدید؛ دود ی‌صخش زا تبحص، مدود ی‌یاج ی‌تقوکی نم
یم هنیس دیایم رفن کب [دیاهدید]؛ دود هتفرگ مابنشا ی‌نزه نیسیت ئیه ابار تبلمعا اقا نیا. دنکی م تبحص
[بتفگی م]؛ اتسا روطنیمه مه دیلقت دود مدرک رکف!؟ دنتساوخی م و دنتزی م [هنیس و اهارمه] مه هیقب، دنتز
«! [میتسه] روطنیا ام و! همدت تار ب ناملد هب! دهاوخی م ناملد؛ مینک دیلقت ی‌نلاف زا دهاوخی م ناملد ام»

یارب یزاریش یازریم باختنا رد یراصنا خیش نادرگاش شلات و تقد

تبعجرم

در میان شاگردان شیخ انصاری، افرادی بودند که هر کدام در حوزه تدریس و علم و فتوا و مسائل اجتماعی و امثال ذلک، یک پهلوان بودند. بعد از [فوت] شیخ انصاری، مجلسی گرفتند برای اینکه بعد از شیخ، چه فردی را به عنوان مرجعیت انتخاب کنیم. یکی از همین افراد، میرزا حسن شیرازی بود که صاحب [فتوای] تحریم تنباکو [بود]. میرزا حسن شیرازی اصلاً در فقه و علم، پهلوانی بود. [یکی دیگر از این افراد]، میرزا حبیب‌الله رشتی بود [که او هم] چه شخصی بود برای خودش! میرزا حسن آشتیانی بود، میرزا نجم‌الدین تهرانی بود؛ افرادی بودند؛ پنج‌شش تا از شاگردان گردن‌کلفت درس شیخ انصاری بودند.

داهنشپ دارفا نیا زامدکره هب، دمآ شپیتبعجرم هلمسم [یراصنا] خیش [توف] زا دعب هک ی‌تقو
زامدکره [هب]؛ دوشی مذ ادیب ن لا اهنأ نخاند هک دندوب ی‌دارفا [اهنأ]؟! دینکی م رواب. دنتفر یذنب، دندرک
ارچ؟! دینکی م داهنشپ نم هب ارچ»؛ بتفگ، دندرک داهنشپ نیا هب هک ی‌تقو؛ دنتفر یذنب، دندرک داهنشپ اهنأ
[ارچ]، دینکی م داهنشپ نم هب ارچ»؛ بتفگ، دندرک [داهنشپ] وا هب [هک ی‌تقو] «!؟ دینکی مذ داهنشپ وا هب
! دنکی مذ لوبق ار تبعجرم سکچیه؛ دنتک راک هچ دندنام روطنیمه اهنیا «!؟ دینکی مذ داهنشپ وا هب

ددرگرب [و] دنک وضو دیدجت [ات] تفر نورید یزاریش نسد ازریم موحرم مرخلااب هکنیا ات
هب درک ور ی‌نارهن نیدلامجذ ازریم، نورید تفر ات «میا ی رگید هب رگید هب، موری م نم»؛ بتفگ
ن لا نیمه تصرف نیرتهب نورید هتفر همدت دنلب ازریم؛ میوگب امش هب یزیچ کب، افاقر»؛ بتفگ، هیقب

طقف وا؛ دراذگب ش بیج رد دناوتی مذ ار منهج و تشهد دیلک [یزاریش نسح] از ریم لثم ی سکچیه؛ بتسا رب مینکی م مکد قافتا هب، تشگر ب ی تقو، نورید هتفر هک لآاد. دیای م رب وا هدهع زا راک نیا؛ دناوتی م داهنشیپ، دشاب: دنتفگ «دریگی م رارق ه دشع قاو رما ربار بر د هبتر مکید وا؛ دشاب [عجرم] دیاب وا هکنیا «بتسا نیمه س ک نیرتهب»: دنتفگ مه اهنأ اقاقتا و «ی درک ی بوخ

اتمکح»: دنتفگ همه هبتر مکید! ی کیلع هن و دندرکی م لاس هن، تشگر ب [یزاریش از ریم] هکی تقو هچ ردام لثم دنیوگی م؛ دش هکوش هعفدکی از ریم «بی هذب اوتف دیاب و ت؛ بی شاپ و ت دیاب عجرم هکنیا هب نم رس رب ار [لاب] نیا امش هک ما هدرک هچ امش اب نم رگم»: [تفگ و] ندرک هیرگ هب درک عورش هدرم دندوب روطنیا اهنیا «!؟ دیدرو

دهدی م لیکشت ار ناکلاس کولس ی انبم، مدعا عجرم زا دیلقت

ی باتک هن، ی باسد هن! [دنتکی م دیلقت ی صخش ره زا] ی روطنیمه دینیبی م دینکی م ماگد امش لآاد اللهی لا کلاس. دهدی م لیکشت ار اللهی لا ناکلاس کولس ی انبم هک بتسا ی بلطم نامه، تیملاعا هلئسم نیا رب ی هلئسم دیابن. دشاب هتشاد نیقی و رواب ش هار هب تبسن دیاب؛ دشاب هتشاد نانیمطا ش دوخ هار هب دیاب مداد حیضوت توکلم رارسا لوا دلج رد ار هلئسم نیا هک دسری م مرظن هب. دشاب هدیشوپ اللهی لا کلاس م شاب.

!درادن هدیاف، کولس داتسا تاروتسد هب دیدرت اب و هناگاکش لمع

ای دیوگی م تسار داتسا ایأ» هک [دشاب] کش اب رگا، دریگی م رکذ روتسد داتسا زا هکی درگاش ای رتشیب ای میوگب رادقم نیا دیاب [ار رکذ] ایأ؟ دهدی م ما جانا دراد تسرد ای مدرک مابتنشا؟ دیوگی م ت سار اب دراد نوچ؛ درادن هدیاف چیه. درادن هدیاف وا یارب نهاد کی فزادنا هب، دیوگب لآاد نیا اب رگا «؟ رتمک هچ لآا!؟ ی یوگب رکذ ی یاید دیاب هتفگی سک هچ لآا! اوگن. درادن هدیاف کش اب رکذ؛ دیوگی م کش هب، هن!؟ دوش هجوت اجنیا بلاطم هب امتد دیاب هک هتفگی سک هچ!؟ ی نک دیلقت اجنیا ی یاید دیاب هتفگی سک در یذپ، بتسا رتهب بلاطم رگا، دنیب دورب ناسنا، دنیوگی م ن ارگید هک مه ی بلاطم؛ دوش هجوت لئسم همه دیوگب ی سک هب ناشیا هک مدیدن [ی نار هط هملع] اقا مو حرم تاید نامز رد راب کی [ی تح] نم نامز رد ناشیا نادرگاش زا یرایسب ی تح! مدید هن و مدینش هن نم، میطعل اللهو «ی نک دیلقت نم زا دیاب» دیس [ی اقا] زا؛ دندرکی م دیلقت ی نیمذ ی اقا مو حرم زا! دندرکی م دیلقت رگید دارفا زا ناشیا تاید زا یراد و ی نم درگاش و ت»: بتفگ اهنأ هب راب کی [ی تح] ناشیا. دندرکی م دیلقت ی ناگیلگ [اضر دمحم زا ی سک رگا: دوش فلاخ هکلب؛ مدینشن ام ادبا «!؟ بتسا ی ای درگاش هچ نیا!؟ ی نک ی دیلقت ی نیمذ ی اقا هچ هب؟ ی لیلد هچ هب؟ ی نک دیلقت نم زا ی هاوخی م هچ ی ارب»: دنتفگی م، دنک دیلقت تساوخی م ناشیا لقادح، دشاب دارفا هقیب رگا ی نعید. رگید دندوبن اه فرح نیا ل ها ناشیا؛ دندرکی م مه ی خوش «؟ ی تجد دایز تیعمج، دننک دایز [ار] دارفا دنه اوخ لآاد هک دنتشادن بلاطم نیا هب ی زاین. دندوبن ناشیا مینادی م! هوبن هک تئیه ناشیا س لاجم؛ دننک

ایشان [حتی] یک بار [چنین مطلبی را] نگفتند؛ در عین اینکه ایشان آن مطلب را فرموده اند [که معنا ندارد شخص از استاد سلوکی دستور بگیرد و از دیگری تقلید کند]. اگر ملاحظه کرده باشید، بنده توضیح این قضیه را در جلد دوم [کتاب] م. امداد طوسیم روطه [توکلم رارسا هملع] اقا مو حرم زا هکی باتک رد الله عاشنا، رتی نف و رتشیب حیضوت کی اب، لآاد نیع رد دیلقت و داهتجا باتک] می شاب هتشاد تسرد بتسا رارق [ی نار هط]، در آنجا هم که مسئله خیلی فنی است، این مطلب را خواهم آورد. این [کتاب]، تقریرات درس ایشان است که در زمانی که در نجف بودند [و به] درس مرحوم آشیخ حسین حلی می رفتند، نوشته اند. بسیار کتاب [مهمی است]. البته کتاب، فنی است؛ به درد مجتهدین می خورد. خداوند توفیق داده که به این کتاب بپردازیم و رفا و دوستان این کتاب را تنقیح و آماده کرده اند؛ مدارک و مصادرش را [جمع آوری کرده اند] و ما هم یک چیزهایی [و] مطالبی در پاورقی، [به آن اضافه کرده ایم].

دوب نیا ناشرطن [ی نارھط املع] اقا موحرم هک [دروا مپھاوخ] ار املسم نیا [باتک نیا رد] ش دوخی گدزی شم و طخو نید و دبلمی داتسا ن آزا ار دوخه ار و داتسا ش پد متفر [هک] ی صخشدن آ» حیجرت و ار ربار یرگید درف، دیلقته رظنه طقت زاتسا نکم روطچ لاصا، دنکی ماضاقت داتسا ن آزا ار «؟! [دراد انعم] یزیچ نینچ لاصا؟! دوشی م رگم لاصا؟! دهد»

رظن نینچ ناشیا هکنیا اب. م ادرک حرطم ی دودح ات [توکلر رارسا] مود دلج رد ار املسم نیا نم یرایسب هک مدرک ضرعو. دنک دیلقته نم زایا بیی سیسک هک دنتفگن دوخ رمعد راب کب، دنراد ی یار و [هک] دندزی منی فرد چیه [ناشیا]! دندرکی م دیلقته رگید ناسک زان، ناشیا رمعد رخا ات ناشیا نادرگانش زایا دیلقته [یرگید زایا] یراد و ی اهدما اجنیا؟! نکی م [دیلقته وازا] ارچ؟! نکی م دیلقته [هک زایا] للاح» [لائم دوبن حرطم ی املسم نینچ ادبا و لاصا «؟! نکی م

مه نیا و، ام یانم نیا، ام فرد نیا، ام بلطم نیا! دیبامرفب؛ تسا زاب و نشور هار نوچ، تشاد هجوت نآ هب دیاب هک ی طاقت، مینکی م نایب ار دراوم، مپیوگی م ار املسم و هار ام! امشد صیخشد، تسا طاقت نیا؛ دندک لوبق و دندک کیکشت طاقت نیا رد یرایسب تسا نکم هتبلما. مپیوگی م ی کیکی کب دوخ اب رگید رایتخا املسم نیا رد؛ ریذنی ی هاوخی م، ریذنی ی هاوخی م امشد للاح؛ [تسا] لیلد مه نیا. تسا نانیمطا و رواب هار ادخ هار بتسامشد

دندومرفی م [ی نارھط املع] اقا موحرم

ش دوخ اب و [تسا کتشد هب ود، دیای م مسلج هب [ی تقو و] درادن رواب ش دوخ هار هب هک ی کلاس نآ هک دنادب! تسا رتهب دیبایز رگا، «؟ درادن، دراد ی اهدیاف منتفر للاح؟ مورن، مورب للاح»: [دیوگی م درادن ی اهدیاف ش یارب، دما رگا

عورش رب، تسادخ هار هب رواب هدنکداجیا هک ی نارھط املع راثا اعلاطم تسا مدقم کولس

دندومرف نم هب اهراب ناشیا

دنورب دیاب هک دیبوگب اهنآ هب دیاب ل و ا، دنهاوخی م ار ی بلطم هک ی تقو، دنیای م امشد ش بیی هک ی ناسک اهنآ دنیای یانب ساسا و لصا، مپا هتشنو اهب اتک نیا رد ام هک ار ی بلطم؛ دنهاوخب ار اهب اتک نیا دهدی م لیکشت ار

شما همین طور کف خیابان دیوار بچینید، بروید بالا، خب با یک زلزله برمی گردد [و فرومی ریزد]. [روی آسفالت] خیابان که نمی شود دیوار چید [و] رفت بالا. روی زمین شنی که نمی توانید [دیوار بچینید]. باید فونداسیون بگذارید، بتن کنید، میل گرد و آرماتور بگذارید، شناژ بندی¹ محکم؛ دینک ار ی لوتقم عون. دینک هفاضا ژانشر طق رب دیاب، دوشی م دراو ژانشر نیا رب هک ی لقتن ازیم هب، دیدرک هک تسبید و دسام؛ [دنکی م] قرف، دیریگی م رظن رد هک ار ی نامیس عون؛ دنکی م قرف، دیریگی م رظن رد هک ردقچ [ش عافترا] و تسا ردقچ ش نزو، دیرانگب دیهاوخی م ی یانب هچ امشد [هکنیا]. میراد نامیس ام عون دیزاسب ار [مقبطه نامتخاس کب دیرانگی من هک ی روطن یمه. دنکی م قرف [زایب دروم] نامیس عون، تسا، نویسادنوف نآ هک دنادب دیاب ام ی اقر و دارفا»: دندومرفی م ناشیا! دتقای م «ی پت» بخ! للاح دیورب [و] «میتشنو اهب اتک نیا رد ام ار اهنآ ی کولس یانر راکریز نآ

شما مگر آرزو نداشتید مرحوم آقا [علامه طهرانی] را ببینید؟ ندیدید. ما که توفیق داشتیم (!) دیدیم. دیدن ما مثل دیدن آنهایی بود که پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم را دیدند [ولی قابلیت نداشتند]. شما که قابلیت دارید، توفیق نداشتید. حالا که چنین قضیه ای است، همین کتاب آقا [علامه طهرانی] را باز کنید، فرض کنید که مرحوم آقا دارد در کنار شما به شما مطلب را القا می کند؛ که [عیناً] همین است. هروا ی سانشما ما رد ار نیا نم»: دنتفگ، دندرک ل اؤس نم زایا ار ی بلطم کب اقا موحرم تقو کب

¹ (ق قحم). نویسادنوف هب ورید تخاونکی ل اقتنا و اهن و تنس ندرکه چر اپکی ی ارب نامتخاس ی پرد ی قفا ی ننب ریث: ژانشر

رمعرخا ی اهل اسد «هن» :متفگ «!؟ی اهدناوخذ رگم !؟ی نادی من» :دنتفگ «منادی من» :متفگ «؟تساجک م. باتکن یا اعاو ن اشیا هک منیبی من لا ن م و «!؟م ائتشون هک ی ار ب ار باتکن یا ن م سپ» :دنتفگ. دو ب ن اشیا ! من لا ی ار ب. دنائتشون ن م ی ار ب ار

هچ امشد، دندزی م فرد امشد اب، دنتشونی م اجنیا ن م ی اج هب دندمای م، دندوب اقا مو حرم ن لا رگا ی نزو س ر س چیه ن ودب؛ تسا ن امه ن یع. تسا ن امه ن یع بلطم، دینکی م ز اب ار باتکی تقو؛ دینشاد ی لاد. تسا نیمه طقف، تسین اقا مو حرم مسج اجنا رد هک تسا ن یا ش قرف طقف؛ قرف امشد و مدرکی م تبحص، دو ب ن م ی ولج ن و فور کیم ک ی، م دو ب نی پان لا ن م رگا هک دینک ضر ف نیمه؟ منکی م تبحص مراد و منامتخاس نیمه رد ن م هک دو ب رو طچ امشد روصت؛ دیدینشی م اجنیا رد تسد ن م ی ار ب هکن انچ، دهد تسد ن اسنا هب ن اشیا ملاکن دینش ای [ن اشیا باتک] معلطم ماگنه دیاب روصت ده دی م.

[دندومرفی م]. تسا س اسا و ل صا دنائتشون ا هب باتکن یا رد هک ار ی بلاطم ن یا دندومرفی م ن اشیا اب و ن انیمطا اب، دنناوخذ ار بلاطم ن یا دنور ب دیوگب! هن؛ دینکن کولس هب ت و عد مادم ار مدرم دو خیب» «تسا مهم هلئسم ن یا هک [دندادب] و دنیا یی هار ن یا هب رو اب اب و ش مارا

دنکی م ظفد ا هه هبش رد ار ن اسنا، رو اب ل و صد و ی هلا ع ایلوا راثا هب ن تخادرپ
و تسا مامت هلئسم [م یهد ما جنا ار] اهزیچ ن یا و ی رادیببش و رکذ [رگا] هک تسا ن یا م روصت هک ی لاد رد. تسا نیمه طقف تسه هچره و تسین ی ربخ رگید و درادن دوجو اجنیا رد ی زیچ رگید هتف و کانه هبش در او م رد ار ن اسنا هک تسا رو اب ن یا و بلاطم ن یا هب ن تخادرپ. تسین روطن یا هلئسم دنکی م ظفد ار ن اسنا و درادی م هگد، تکلاه در او م و زیگنا

زا دعب فارحنا داجیا تاء، تاسلج رد ی ساسحا روضد و ی نابم زا ی هاگ آاد

دوب ی نار هط هملع

همان افرادی که در زمان مرحوم آقا، به مرحوم آقا طوطی وار نگاه می کردند و در جلسات ایشان طوطی وار می نشستند و هنگام صحبت ایشان از چشم های آنها اشک می آمد [همان ها بعد از ایشان در مقابل مبانی ایشان ایستادند]. و در همان هنگام من احساس می کردم که این اشک ها هیچ پشتوانه ای ندارد؛ هیچ ماورایی ندارد؛ هیچ باطنی ندارد؛ جز صرف احساسات [که] آقا دارند صحبت می کنند با این شمایل، با این محاسن، با این وضعیت، با این کیفیت؛ خب انسان احساساتی می شود، تحریک می شود [و از] چنین وضعیتی گریه اش می گیرد.

هیرگ مه مدرم، دنکی م تبحص ی صخش ک ی، ی یاج [رد] هک میدیدی م فرطن افرطن یا ی هاگ ام یراد هک مدزنی فرحلاصا ن یا! [تفگن] ی زیچ هک ن یا!؟ دینکی م هیرگ هچ ی ار ب، اقا: «میتفگی م؛ دنکی م س اسحا دنیوگی م ن یا هب؛ تسا س اسحا اهنیا «!؟ی نکی م هیرگ

الله عاشنا. دنداتسیا اقا مو حرم ی نابم ل باقم رد دندما اقا مو حرم زا دعب هک دندوب اهن امه [م صلاخ] هتکن ن آ ل باقم رد دندما [اهن امه]. ددنک هجوت مدرک ضرع افقر ت مدخ هک زورید بلاطم ن ا هب ن اتسود دنداتسیا اقا مو حرم هار ی لصا و ل یصا و مهم ی اه

باوخذ هب دارفا هک هدوبن ن یا رگم، دندرکی م ل قن [ی نار هط هملع] اقا مو حرم هک ی بلاطم زا ی کی باوخذ ن یا هک ی مادام [طقف هک] هدوبن روطن یا ن اشیا ی نابم رگم؛ ددنکن هجوت اهی دندیش و ت افشاکم و اه رو طچ؟ [درک هجوت ن ا هب ن اوتی م] دشاب ق بطنم ی کولس و ی لقع و ی قطنم و ی عرش ی نابم اب هفشاکم و [تو کلم رار سا] مود دلج رخا؟ دنداد نورید هفشاکم و باوخذ هناخپاچ لثم همهن یا اقا مو حرم زا دعب دش ن آ ن یا: «دندرکی م ل قن هفشاکم ام ی ار ب گیر نیع. ما مدر و آ هب یضق ن یا اجنا رد ن م؟ دیاه دناوخذ ار «!هدید باوخذ روطن یا ن یا! مدرک هفشاکم روطن یا ن یا! مدرک هفشاکم روطن

باوخذ رگا، بخر رایسب. درکی م فیرعت ار باوخذ سلج رد تفری م ادر ف، دیدی م باوخذ فرط

فیرعت از نیا ارچ! دینک فیرعت مه ار نم باوخذ دیورب سپ؛ ماهدید ی باوخذ کی مه دندب، دراد تیجد
یم ادیپ اجک ز ا فارحنا نیا دینکی مه جوت!؟ دینکی مه فیرعت از میوسکی ی اهاب اوخذ طقف ارچ!؟ دینکی من
!؟ دوش

ریز دما دوجو هب هک ی اهنتف دسرد داتشه و دوب عمج نیا ی اهردی [زا هک] دارفا نیمه زای کی
هَنْجَل تیلوئسم دنتفگ اقا موحرم هک مدرک هفشاکم نم: «تفگ نم هب دما زور کی، دوب نز نیمه رس
تاییدا امش رگم!؟ تبسانم هچ اهاباتک هَنْجَل اب ار امش رخا، مناخ: «متفگ! دیراپسب نم هب ار اهاباتک
یم ی قطنم و لقاء درف ار ناشیا، نامردن نامز ام»!؟ ی اراد ی گلبط داوس امش رگم!؟ ی اهدناوخذ برع
نیا هب هچ ار وترخا!؟ [دناهدرک ریغت] اجنا دناهدرک ناشیا!؟ همدش ضوع عاضوا ایند نآ ی نعید! میتسناد
هچ نداد رظن [اقا ی اهاباتک هَنْجَل [هرابرده] و ندما! زید ار تشوگبا و شآ ورید رخا بخ!؟ اهفرده
تسرد ترابع نیا هک دیده ب رظن اقا ی داهتجال ناسم رد دیباید دیهاوخی م ی لعابنج ی نعید!؟ [دراد انعم
... دیشخب!؟ تسا طلاغ ای تسا

نیپاوت مسقره، مدوب هتسشن اپن نیپاوت مسقره مردرد، اقا: «[تفگ و] دما ناشیا دعب زور دنچ
دندومرف و دندروآ فیرشت اقا موحرم هفشاکم رد» [تفگ]! دندومرفی مه دندب هب مه اقیقد ار همه «...اپ
»! درخب امش ی ار ب از لز نم نیا هک و گب ی نلاف هب!

تسرد و [دومع، دوشی م [هچوک] در او [ناسنا] هک [ی تقو]، دوب ی لز نم کی اقا موحرم هچوکر رس
لاماد بخ «دوشبل قطنم اجنا هب [اهباتک هَنْجَل] میضه نیا» [تفگی م]؛ [تسا ی لصا هچوک ی وره بور
دشل ی دعت هدرخکی دشاب ام رظن ریز، اجن امه ن کیلو، درادذب یع اهنج

من گفتم: «بسیار خب؛ حالا این دفعه چیزی به او نشان بدهم که دور ما را خط بکشد!» چند روز
دیگر، گفتم: «شما بروید خودتان تحقیق کنید؛ ببینید؛ به آن آقای فلان (افرادی که آنجا بودند) بگویید
[تا] مقدماتش، صحبتش، آماده [بشود].»

مدوخ لاماد «دش هچل زنم نآ میضه»: متفگ. مدید هچوکر [ار نز نآ] معفد کی، رگید زور دنچ
کی رخا! ربار بود! اهدب دهاوخی م ی لصا تمیق ربار بود ار مناخ تمیق فرط نآ هک مدش هجوتم، متفر
ی نلاف، اقا: «دنتفگ ناشیا! [دوب] ربار بود ز شید ای ربار بود [نیا اما؛ تسا] ی مک توافت، توافت تقو
دنتفگی کی هب: «تفگ ش دوخ ار نیا دعب «... و میدرک تبحصام و دیوگب ردقنیا ار تمیق دهاوخی م
کیام، ایب و گب لاماد!؟ تسا ی ندیرخ مه ردام رگم رخا»!؟ تفگ فرط «!؟ درخب ار تردام دنهاوخی م»
«! روطنیا مه نیا لاماد»! اهدب ار شلوپ دناوتد فرط هک میرانگی م ی تمیق

هب ار شومچ دداز اقا دندب نیا ملاس، دیدید هفشاکم رد ار اقا رگا معفد نیا [نلاف مناخ سپ]: متفگ
زا، دندب اهماگب هب ی رس کی، دنیا مرفی ی اهر و تسد نیچ هکنیا ز ا لبقاً افلا: دیوگب و دیناسرب ناشیا
«! میتسه ناشتمدخ رد دعب، دنروایبرد رس اهماهناخ تمیق

نیا، دینیب! تفر هک تفر، شلوک ی ورت شانگ ار شمد؛ تسا رارق هچ ز ا هئسم دیمه فرگید نیا
اب. دندرک داجیا فارحنا [ی نار هط هملاع] اقا ریسم رد دندما ی دایش نیا اب، اهر اکبیرف نیا و اهزاب هقد
ات بش ز ا! [نکل قند] هفشاکم و رب فرط نآ! [نکل قند] هفشاکم و رب فرط نیا، دنوشی م دندب ی دایش نیا
!؟ ی دارفا هچ! هدید نآ فرط نیا، هدید نیا فرط نیا! دنتشاذگی م سلج حبص

ل باق لا و دشاب قطنم ی نام اب تافشاکم دیاب: «هک دندومرفن [ی نار هط هملاع] اقا موحرم رگم
هفشاکم هک امش!؟ تفر اجک! دش هچ اهفرده نآ سپ!؟» [درادش زرا ی هاش کی و تسینت عباتم و لمع
نیا] و نورید دنورب سلجم ز ا دیاب همه، نیا ز ا ریغ و، درک دیلقه رفت کی ز ا طقف و طقف دیاب هک دیاهدرک
اب سپ!؟ «درک دیلقه ملعا دهتجم ز ا دیاب»: هک دندومرفن اقا موحرم دوخرگم، ی نکم م لعا [ار بلطم
!؟ دوشی م هچ میضه [امشل قند نیا

1 (ق قحم). هتیمک و عمجم؛ یراک فرادا و یریگی ی ار ب بختنم مورگ: هَنْجَل

رد روطچ، دندادی مندمه دهنجی تد ار اهن امه [اقا موحرم] هک دنتسه ی دارفا ناتنیب رد هک امش
!؟ دیای مرد روج روطچ نیا؟! «دندک دیقت رن ک ی زا دیاب همه» دندومرف امش هب اقا موحرم هفشاکم
و تالیخت ریسم زا، تاساسحا ریسم زا قد ریسم ندرک ادج دوشی منیا! فارحنا دوشی منیا، دینیب
ن تفرگ ار تالیخت نیا و ن تشادگ رانک ار قد ن آ و، تامهوت

زا، دزاد ریپش دوخ هب دیاب کلاس: هک دویب نیا [ی نار هط املاع] اقا موحرم ی نابم زا ی کی رگم
تکر د دناوتی من کلاس، ترو دک اب؛ درو آمی ترو دک ناسنا ی ارب تبیغ؟ «دنیزگی ی رود ندرک تبیغ
داجیا [زین] دس کلاس ی ارب، «انزلا ن م دشا»: هک ت سا تیاور رد و دراد هک ی تمر دن آ زا ریغ؛ دندک
نوریب دیناوتی من، ددنیبی ار رد نیا ی کی معفد ک ی، دیورب نوریب رد نیا زا دیاوخی من امش. دندکی من
تاجاو بجوا زا تبیغ نیا، اقا موحرم زا دعب هک دش هچ؟ دویب اهنیا رگم. دندکی من داجیا دس؛ دیورب
ن اور ن دروخ بآ لثم مدرم هب ن دز تمهت هک دش هچ! دش رت بجاو رهظ زامنزا! تاجاو همه زا؟ دش
!اجمه رد! اجمه رد؛ اجنآ رد میوگی مهاوخی من!؟ دش

تمام اینها به خاطر این بود که آن فهم اصلی و درک اصلی و باور اصلی نسبت به مکتب، برای
افرادی که در زمان مرحوم اقا [علامه طهرانی] بودند، حاصل نشده است. دائم طوطی وار آمدند و
رفتند؛ فقط همین. به قیافه و شمایل آقا نگاه کردند و خواستند که به عمق و باطن نفوذ کنند، جلو بروند
و عمیق بشوند؛ عین همان افرادی که در زمان پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم بودند، بیست و سه سال با
پیغمبر بودند، پشت سر پیغمبر جانماز می انداختند تا برای نماز ظهر جا بگیرند [اما معرفتی پیدا
نکردند].

تاء، ادخ لوسر رانک رد ی ساسحا روضد و نید ی نابم زا مدرم ی هاگآاند ار هز ترضد تدهش

هک داد قی فو ت ادخ ل اسراپ. دندک تمسق ادخ الله عاشنا؟ دیاه تفر ربمغیپ بارحم و هیندم دجسم هب
ودی کی. مدوب هتفر ن اضر مام همرع تقون آت. مدیو ی فتر شم هیندم هب ی زور تسبیب دودح همرع ی ارب
رفنل هچی سی بنلا دجسم ل کرد لاصا؛ دودت و لخوا هب بش. مدوب اجن امه رد ل اسراپ ن اضر مام زا هتفه
ی یا جن یمه ای؛ مدرکی م رکف، متسشنی م. دویب س کچی ه؛ متسشنی م بارحم دوخ رد و متفری من م. دندویب
، دندرک هکته کت ار ربمغیپ رتخد و دنتسب ربمغیپ رتخد یور رب ار رد دندما هک ی یا هئا، م هتسشن ن م هک
نیا زا؟ دندوب هتاتسیان اهنآ تقوکی، ماهدناوخ زامن و ماهداتسیا ن م هک ی یا جن یمه؟ دنداتسیای من اجن یمه
ربق رد ملسو هلا و هیل الله ی لصد ربمغیپ ن فک!؟ دندرو آ تسد هب هچ!؟ دش ن اش ریگتسد ی زیچ هچ اهن دانسیا
ی م هک ی یا جن یمه؟ ی ناسک هچ! دندرک هکته کت ش رهوش ی ولج ار ربمغیپ ه شوگر گج دندما، ه دشن کشخ
، دیسری م کلف شوگ هب ن اش «الله و سر ای، الله و سر ای» و دنداتسیای م ربمغیپ رسد تشپ، ل و ا فصد دندما
لد و ربمغیپ ن ورد هب و دنتفر ن قمع رد؛ دندرک ماگن ربمغیپ رهاظ هب طقف اهنیا نوچ؟ ار چ. دندما اهنیا
دنورب دنتساوخن؛ دندرکن ادیپ هار ربمغیپ س فذ و ربمغیپ

اذل. درک ادیپ هار ربمغیپ ن طاپ هب و تفر ردوبا؛ [دندرک ادیپ هار ربمغیپ ن ورد هب] ی ضعب [اما]
ت سا ه دش ن فد ش ربق رد ش ندب؛ ت سا هدرمن هک ربمغیپ: دود هتاتسیا ش یا چ رس، تفر ربمغیپ ی تقو
؛ هدرمن هک ربمغیپ؛ ت سا هتسشن اجنیا ن لا ی لء، ربمغیپ ی امنما ت هئیا، ربمغیپ هئنیامن؛ هدرمن هک ربمغیپ
ی لء زا ایب، ی نکل او س ربمغیپ زا ی تساوخی م؛ ن ک ماگن ایب، ی نک ماگن ربمغیپ هب ی هاوخی م! ت سا هتسشن
ت جاد یاضق [بلط] ربمغیپ زا! ن ک [بلط] ی لء زا ایب، ی تساوخی م مزجم ربمغیپ زا! ن ک [ل او س]
ت یعبت ه نارو کروک [دیوگی من هک و! چیه بخ، دیوگب تسناوتن رگا؛ ن ک [بلط] ی لء زا ایب بخ، ی تشاد
»! دهی م ماچنا دراد مه و ا، درکی م ربمغیپ هک ی راکر ه! [ن ک

چرا گذاشتید و رفتید؟ آیا شما عاشق چشم و ابروی پیغمبر بودید [که] دیگر حالا نیست؟! بیخود
کردی! آدم نباید به خاطر چشم و ابروی پیغمبر به دنبال او بیاید و راه بیفتد؛ [بلکه] باید به دنبال رسالتش
باشد، باید به دنبال اتصالش به وحی باشد، به دنبال اتصالش به مبدأ، به دنبال اینکه آن قلب، قلب متصل

است [باشد]. تو [اگر] دنبال [آن] راه افتادی، خب آن قلب متصل، الان در علی هم هست! بفرما، همین جاست، تشریف دارد؛ بلند شو بیا ببین هست یا نیست! امتحان کن؛ اگر نبود، برو!

دادد یاقاً ناحتما، ی هاشورسذ و یرهطم موحرم هب ی نارهط هملع ایصوت دوب نیقی لوصد یارب

ورب وشد دنلب اقا؟ دندومرف هب یرهطم موحرم هب درجم حور رد [ی نارهط هملع] اقا موحرم لها، دجهتم، دهاز، هملع یرم - دنک ناشتمحر ادخ - یرهطم یاقاً موحرم «!نک ناحتما ار دادد یاقاً، نک ناحتما ورب»: دنتفگ! دنزبل لوگ دناوتی من مدأ هک ار هملع! [دوب] صلاخا و صلخلها، بشد زامن و قیمحت هذ و قامچ هذ و تسه ی بوچ هذ اجنیا «!ورب، درواینر رگا [، ریذید] دروآ مرذن ناحتما رد رگا امش یارب، دیدیمهفد رگا؛ دیر یذید دییامرف، دیدیمهفد رگا. تسین زبچچیه؛ مدعا هذ و کتک هذ و لیمحت هذ، دراد زاین (یرهطم یاقاً) امش هب دادد یاقاً هذ؛ تسین میضق نیا هب ی مازلا چیه، دشند ادیب ی نیقی هلمسم دنیب لاد؛ دنکی من هکلام هب ماگن و ا!باب هذ؛ [تسا راختفا میام] ش یارب لاد ی یاید [رگا] ی نک لایذ هک! اتسا رادهنذ؟! [دوشل احشوخ] هشدش دیرم دمأ ی کی

، میتسه ام هک ی یاج: «دیوگی م دوخ ی اقر هب، نیمظاکس لجم رد دیایم هک [دادد موحرم] ی سک نآ ار ش روست، میتسه ام هک ار ی یاج دناوتی من ل پیترج؛ دننکب ار ش روست دناوتی من ل پیترج لثم اهر از ه ی هاکف دیناوتی من امش اعقاو!؟ دیاید ش شوخ هشدش دیرم دمأ یرهطم یاقاً کی هکنیا زا دیاید و، «دنکب [لاثم هک] دیایم ناششوخ [ی نارهط هملع] اقا موحرم [ایا] ای!؟ دیشاب هتشد غارس بلطم نیا زا رت - دنک تمحر ادخ - یرهطم یاقاً!؟ «ام دجسم [رد ناگدنکت کرشد] وزج دمأ مه یرهطم یاقاً لله دمحا» تسشنی م فرطنآ، دمأ م ناضر مام، دمأ م ایحا ی اهب بش؛ دمأ م [ی نارهط هملع] اقا دجسم هب؛ [دمأ م] دوب رب نملعونم هک ی یاهل اسد ی ضعب ای. اجنأ دمأ م دعب، تفرگی م ایحا ی یاج ش دوخ هتبلما هس ی اهب شد تا قوا ی هاگ؛ دمأ م هعجم س لاجم (دوب [ربنملا] عونم اهل اسد ی لیخ یرهطم یاقاً موحرم) یرهطم یاقاً دینک ماگن: دنیوگی اقا موحرم لاد. دوب ی گرزب یرم اعقاو؛ دنک تمحر ادخ. دمأ م هبش!

!تسا رادهنذ اهفر دنیا!؟ «ام تبحصد یاپ دمأ

، دوشی م زاب نامشوگ خید اتن امشید، نامتیعمج هب دوشی م مفاضای کی؛ تسام یارب اهفر دنیا لها ایلوا و ناگرزب [اما]؛ تسام یارب اهنیا. دوری م مهر رد ولأ ی ابرم لثم ام مخا، دوشی م مکی کی ای دندوبن بلاطم و لئاسم نیا و اهفر دنیا

ناحتما ار دادد یاقاً موحرم، تفر [م یرهطم موحرم] «!ورب»: [دندومرف ی نارهط هملع] «!تسا ی یخم! اتسا هدنکایحا دیس نیا»: تفرگ [و] اقا موحرم هب درک و، ن بیاید دمأ، درک تبحص، درک دنتسه تاید دیر دن لا هک - ی هاشنامرک [ی هاشورسذ] میهاربا دیس یاقاً، نارهدت یاملع زا ی کی امش، ناج اقا بخ: دنتفگ [ی نارهط هملع] اقا موحرم، دندوب لابرک هک ی تقو - دنک ناشظفد ادخ [و] هدیباوخ متفرگ قاتا نآ رد! تساجنیا دیس [نیا]؛ بخر ایسب، ی اهدناوخ هفسلف، ی میکد، ی دهتجم، ی ملع ناحتما (دمأ م مه ن اشیا [ی هاسفد و] ندیباوخ ی ادص، دوب هدیباوخ رانک قاتا نآ رد دادد یاقاً موحرم) ل اؤس نیدلای یحم «ت احوته» زا، نک ل اؤس نیدلای یحم «ص وصف» زا، نک ل اؤس «رافسا» زا؛ نک رگا الله هاشنا؟! ار اهنیا دیاهدناوخ هک درجم حور [رد] «نکب ل اؤس ورب، ی هاوخی مه چره زا، نک! دیناوخب هرابود، دیاهدناوخن

و درکی م ل اؤس «رافسا» و «ص وصف» بلاطم نیرتل کشم زا یرهطم موحرم

دانی م خساپن دروخ بآ لثم دادد یاقاً

نیرتل کشم زا [یرهطم یاقاً موحرم]: «هک [مدینشو و مدوب اجنأ هذب] تسا نیا اقا موحرم ترابع ی م مزات دندهدی م سرد ار «رافسا» هکنیا زا دعب «رافسا» نیرسژم هک، نیدلای یحم «ص وصف» بلاطم ص وصف «غارس دنور»، از مرحوم حداد سؤال می کرد و ایشان مثل آب خوردن [حل می کرد].»

بأ نیمه نیع، مروخی م ار بآ نیا مراد ن لاا مک نم [دنام مکلب]؛ دنکب یرکف [مکنیا] مذ لاصا
 اهفرد نیا! «!»، [دوب دنام ریتم] روطنیمه لاصا [یرهطم موحر م] نیا مک درکی م لد ن دروخ
 «!؟ دیای م اجک ز ا دراد بلاطم نیا!؟ دیای م اجک ز ا دراد

تَشَادِی فَاک و اَسَر تَجَد دِیَاب اَدخِی لُو هَب ن یَقِی ر د

ی، نکذ لوبق رگا؛ دروآی مرد ار ترردپ ادخ ی نکذ لوبق رگا: «دنتفگذ وا هب اقا موحر م تقوچیه
 ل اؤس، ن زب فرد، ورب [دوب نیا ناشنخس مکلب]! لاصا «! دروآی م ترس رب هچ ی نیبی م ادر ف لااد
 ورب. دوش مامت و تر د دیا ب تجد؛ [مذ رارق] تجد، ی دیسر ن هجیت هب؛ ا مرفد، ی دیسر هجیت هب، ن کب
 تسا نیا هیضق، تسا نیا هلئسم دید و تفر [مه یرهطم موحر م]! ن ک ناحتما
 ی لیلد کب طقه مکنیا هب، دسری م لیلد ن آ مک ی لیلد؛ دراد مغلاب تجد ادخ! ﴿مَغْلَبًا مَجْحَلًا هَلْف﴾
 ی م عابشا، تسای فاک، تساسر، دراد غولب ش دوخ تلالاد رد مک ی لیلد؛ هب، دراد ذی راک چیه و تسای
 رب و رود مامت لیلد نیا؛ دنکی م خیمراهچ ار مدآ تجد نیا ی نعید. ﴿مَغْلَبًا مَجْحَلًا﴾ دنیوگی م ار نیا، دنک
 ددنیی م ار ناسنا

دِرکی مَز لِمَحْتَن اَر گِی د هَب اَر دُوخ ز ا تِی عِبْت، عا ف ل ذ ف ا ل ا خ ر ب ن ی م و م ل ا ر ی م ا

ت موکد هب ی تقو م لاسلا هیلع نینموملاریما. میراد م لاسلام هیلع همنآ خیر ات رد ار شور نیمه ام
 [دوب نیا ترصد ملاک مکلب]! ت فگذ؟ «دینک تیعبت ن م ز ا امتد دیباید دیاب»: ت فگ ی سک هب ایآ، دیسر
 ؟ درک هچ رکبویا؟ درک هچ رمع اما «! دینادی م ناتدوخ؛ دیباید دهاوخی م س کره، دیباید دهاوخی م س کره»
 ار اهریونن بکلام؛ تشک ار ربمغیپ رتخد! تشک و «مشکی م ار وا، دنکذ تعباتم ن م ز ا س کره»: ت فگ
 ی م [دیراند لوبق ارم ت فلاخ نوچ، دینکی مذ تیعبت ن م ز ا نوچ]. «باتفا قافتا دعب لئاسم ن آ و؛ تشک
 ی م هچ نینموملاریما اما. تسای روطنیا هک تسای رکبویا ت فلاخ، تسای رمع ت فلاخ، ت فلاخ نیا!» [مشک
 «ن کذ، ی نکی مذ [تیعبت]»: [دیامرفی م]؟ دیامرف

هَدِی ق و ن ا ی ب ی د ا ز آ ن ی م و م ل ا ر ی م ا ت م و ک د ر د ج ر ا و خ، ت ر ا غ و ل ت ق ز ا ش ی پ ا ت

دنتشاد

[دنتفگ] «دیشاب متشادن»: ت فگ «میراند لوبق ارم و ت لاصا ام، ی ل ا ی»: دنتفگ² اور هذ ج راوخ
 «میتسه اجن امه، مینکی م تسرد ی کتسوراد کی نامدوخ ی ارب هفوک نورید [رد] اذج میوری م ام»
 تشادن [اهنآ هب] یراک مه ی سک «! دینادی م ناتدوخ! دیشاب بخ»: [دندومرف ترضد]
 دنتفگ؛ دندش اذج م لاسلا هیلع نینموملاریما ز ا، ن یفصد گنج نایر ج ز ا دعب دندما ر فذ راز همدز اود
 نامدوخ ی ارب میور ب میوش دنلب! مادکچیه؛ هیوا عم هب، ی ل ا هب؛ تشادن مُد ی گرک ز ا ام ر ذ ل ا ص ا، ا ق ا «
 ن ا ت د و خ»: دندومرف مه ترضد «میوش تحار، میشاب نامدوخ ی ارب و مینکی تسرد ی موسب ز کب
 ساسحا، مدرم نیا تینما هب تبسن دیاب و مدرم نیا رب ریما ن م. متسین امش نید ل ف ک ت م ن م! دینادی م
 «دیور ب دیامرف؛ مشکب ار امش مراند هفیظو هذب، دیتسین م ت موکد تحت هک امش. منک هفیظو
 عورش، رازا و تیذا هب دندرک عورش [مکنیا] ات، دندوب مه اهنیا. تشادن اهنآ اب یراک ترضد اذل
 ار مدرم بابسا دندرک عورش، ن دیرد رجنخ اب ار هلماد مکش هب دندرک عورش، ن تشک مدآ هب دندرک
 مدرم دیراد ارچ! منهج هب، رانک دینقر بخ؟ دینکی م ار اهراک نیا دیراد ارچ»: دندومرف ترضد. تفرگ
 «م ریگب ار امش ی ولج دیاب م لاسا مکاح ن اوزع هب [لااد اما]؛ متشادن امش اب یراک هک ن م؟ دیشکی م ار

¹ دیسر ل تق هب دادترا ماهتا هب رکبویا ت فلاخ ن ارود رد هک م لاسا ر دصرد برع ل یابق ن ارس ز ا ی کی: هریونن بکلام (ققم)

² م لاسلا هیلع نینموملاریما ر د ن یفصد گنج ر د تیمکد ی ارجام ز ا س پ هک و ر دنت ن ا ناملسم ز ا ی هورگ: ن اور هذ ج راوخ (ققم). دندیگنج ن اشیا اب ن اور هذ میحان رد و دندرک جورخ

دومند مامت ج راوڅ رې اړ تجد ن اورهنډ گنج رد نینمؤلاریما

همه و دندز اړ اهگنفت، دش دراو ات [ایا]. دما ن اورهنډ گنج هېر کشل کېد اې درک تکر د تر ضد درک تبحص اهنأ اې تفر نینمؤلاریما! هڼ؟ دناپاوخ اړ همه تشادرب اړ ریت؟ دنتخیر نیمز یو اړ ناشتسد زا، دینک ناشمامت، دینک ماعل تق دیریکې اړ اهنیا هْمه: «تفگن! ت ساجک هتکذ دینیب دینک هجوت هکنیا زال یق؛ منک مامت اهنیا رې اړ تجد دیابل وَا، ماسا مکاحن م»: دومرف نینمؤلاریما «مپوشت تحار اهنیا زای کې غامد زای نوخ هرقو و مرید ریشمش هب تسد هکن م رېتسا مار د، دوشد مامت اهنأ رې تجد زا اهنیا»: هک تفگن! «دنتسه اجک و اجک هب هتسباو اهنیا»: هک تفگن. تسا نینمؤلاریما مایې نیا «دیایې اهنیا ی اړ اړ تجد و لیلد و مپایې هک تسا نیا ن م هفیظو [دومرف هکلب]؛ «دنوشی م کېر حذ دنراد اجک منک مامت

دنتفگ؟ دیاهتخادنا هار هې اړ طاسب نیا هک تسیچ ناتفرح»: تفگ؛ ر کشل طسو دما؟ درک راکهچ حلد هیوامه اب»: [دنتفگ] «مدرک راکهچ»: تفگ «بی تسین هفیظ! ی درک ادخ مکد فِلاخ و ت ا ی لء ا ی» امش نیمه! «دینزب اړ ن ارق متفگن م رگم! دیکنجب متفگ هکن م!؟ امش اید مدرک حلدن م»: تفگ «! ی درک نوخ] ن لا ا م ا ی، دیایې کلام و گب ا ی»: دیتفگن و [دیتفرگن اړ] ن م هُیخ رود!؟ دیدیشکذ ریشمشن م رسر رې «!؟ دینزی م تهمت دیراد ن م هې دیاهدما لا ا د؟» مپزیری م [اړ امش

دنزب ریت ل وَا زا هکنیا هڼ؛ داد خساپ اړ اهنأ ل ا وُس و درک تبحص اهنأ اې ماسا هیلع نینمؤلاریما دنتشادن ب اوج رگید اهنأ و درک موکح اړ اهنأ و داد خساپ اړ اهنأ ل ا وُس؛ دز ادنیب هعفدکې از لشکر دوازده هزار نفری، هشت هزار نفر از اینها برگشتند [و گفتند]: «غلط کردیم، اشتباه کردیم، عوضی فهمیدیم.» و جزو لشکر علی [شدند]. و چهار هزار نفر ایستادند، گفتند: «نهخیر، ما می جنگیم!» ببینید! این را می گویند فرح هار؛ تسا نینمؤلاریما هار، ادخ هار (هُغَلْبُلًا اُجْحَلًا هَلْفَ) ی منرب امش اړچ: تفگ ات راز ه راهچ ن ا هې تر ضد. تسا مدرم ل ا وُس هې ن داد خساپ هار، تسا ن دز اب! ن زب مه و ت، منزی م فرد م ه ن م! اړ گید دیراد ن ابز؛ دینزب فرد بخ، دیراد فرد رگا؟ دیدرگ دیهاوخی م اړچ، دیراد ن ب اوج هک لا ا د»: دنتفگ [تر ضد]. دندهد دنتشادن ب اوج «مپزیری م فرد رگیدمه لا ا د»: دنتفگ نینمؤلاریما، «تسا نیمه فرح»: دنتفگ ات «تسا نیمه فرح»: دنتفگ «! دیکنجب ام اب هلمد اهنأ ات»: دندومرف ل ا د ن ی عدد. دنتشگر ب تر ضد «دییامرف؛ دش طقاسن م ز ا فیلکت دعب هې نیا زا لا ا د»: دندومرف تر ضد؛ داتفا، دندز ریت اب، اهنأ ت مس هې تفر رفت کې «دینک هلمد امش، دناهدرکذ [و] دنامی منی قاب اهنیا زا رفت ه، [دنام دهاوخی قاب] اهنیا زا رفت هُن [طقف]»: دومرف مه دعب «دینک هلمد باسد دندوب مدرک رارف هک اړ ی دارفا هْمه، دش مامت گنج هکی تقو «دوشی من هتسک [م] رفت ه م ا ز ا و ا! تسای لء و ا. دنرف هُن دندید، دندرک باسد اړ نینمؤلاریما [رگشل] ی ادش؛ دنرف هُن دندید، دندرک تسا صخشم مه شعضو؛ تسا نینمؤلاریما

دومرف مامت ریبز و هحلط رې اړ تجد ل مج گنج رد نینمؤلاریما

هیضه ککک، مپز ادنیب، مپزب ریت اې اړ همه تفگ هعفدکې؟ درک راکهچ ل مج گنج رد نینمؤلاریما ریبز و هحلط اب، دینک تبحص اهنأ اې دیورب»: دومرف تر ضد؟ هڼ هکنیا اې؟ دود روطنیا؟ مپنکب اړ، دش دنلب «مپنیب اید! ریبز»: ریبز هې درک وړ. دنادرگرب نادیم طسو زا تر ضد اړ ریبز «دینک تبحص مراد ن ریشمش، سرتت؛ مراد تراک اید، ریبز»: تفگ، ولج تفر. تشادن ریشمش تر ضد. ولج تفر ریبز «مپتسشنی م اهمز بس یو، هنیدم نوری مپتفری م رگیدمه اب، مپدوب قیفر مه اب ام دیای م تداپ رود زا ر بمغیپ؛ مپدوب هتسشنی ی وچ رانک ی یاتود زور کېد دیای م تداپ»: دومرف تر ضد «هرأ»: تفگ نامه تر ضد، مپدیسوب اړ ر بمغیپ، مپدرک هفتاعه ر بمغیپ اب مپتفر مپدش دنلب، دش کېد ز ن هکی تقو، دما دهاوخی زور! ریبز ی ا [ا م ا]؛ دیتسه قیفر رگیدمه اب [لا ا د] بخ ی لیخ»: تفگ، دود هاتسبا هک روط اړ شرس! درم ریبز هعفدکې «؟». بی لطا ب رې و ت هکی ل ا د رد، داتسبا ی هاوخی [لء] نیا ل باقم رد هک دما و ت هې اړ بلطم رگید»: دندومرف تر ضد «ادما مدای ن لا ا، ی لء ا ی، دادید داد ی ا»: تفگ، ن بیپا ت خادنا

حضرت تیر نگذاشت در چله، بزند به چشم زبیر! آمد با او حرف زد؛ مثل آدم با این مردم حرف زد! با اینها صحبت کرد؛ گفت: «اعتراضت چیست [که] به جنگ من آمده‌ای؟ چه اعتراضی داری؟» زبیر کنار مگیری کرد، رفت بیرون. [گرچه] نیامد جزو لشکر امیر المؤمنین [شود]، ولی گفت: «اصلاً من می‌روم؛ دیگر کاری ندارم.» البته کار اشتباهی کرد؛ باید می‌آمد و جلوی جمعیت اعلان می‌کرد: «من غلط کردم که آمدم این بساط را به راه انداختم [و] در مقابل خلیفه برحق ایستادیم.» ولی این کار را نکرد، [در] این قضیه اشتباه کرد؛ [اما] حداقل خدا خیرش بدهد [که] او باز بهتر از طلحه بود که تا آخر [در مقابل حضرت] ایستاد. بعد هم یک تیر آمد خورد به پایش، همان‌جا افتاد. باز این [زبیر] بهتر از آن طلحه بود؛ آمد کنار. حالا [بعد از این ماجرا، زبیر] گرفته خوابیده، یک نفر از اصحاب امیر المؤمنین بلند می‌شود، می‌رود، با شمشیر بر سرش می‌زند [و می‌کشد]. حضرت فرمودند: «چرا کشتی؟ مگر من به تو گفتم زبیر را بکشی؟» ببینید حق چیست؛ حق استثنا بر نمی‌دارد! حق قوم‌خویش نمی‌شناسد. حق نمی‌آید وقتی که به خودش و فامیل خودش برسد، کنار برود. [می‌فرماید]: «چرا زبیر را کشتی؟! من به تو گفتم؟! آیا او با تو جنگ کرد؟» گفت: «نه.» حضرت فرمودند: «من به تو گفتم؟» گفت: «نه!» «پس چرا بی‌اجازه من کشتی؟» حضرت فرمودند: «از پیغمبر شنیدم که فرمودند: ل‌تاق» می‌م، همیشه؛ مینک راکهچ مینادی مذام اللهو: بتفگ م صخش نآ دادید داد یا «. بتسا شتآ رد ریز، ش‌دوخ رس رب دز، تشادرب ار ریشمش «؟ [دیتشکن] ارچ:» دیوگی م، میشکن «؟ [دیتشکن] ارچ:» دیوگی م

داتفا

یور دیاب، یرادی مرد به کی مدق ره اجنیا رد! ق‌محا!؟ ی‌شکی م ار ریز یوری م هچ ی‌ار ب‌امش با بگنجان لآ م ریز!؟ بتسا هلگ اجنیا رگم. دشاب روتسد رب [انب و] مزاجا با؛ دشاب باتک و باسد مارم. بتسا نینمؤلاریم مارم، مارم نیا؟ ی‌دز ریشمش [اب] ار ش‌رسی تفری قده هچ هب، متفرگ ه‌لصافام (ه‌غلبلاً ه‌جطاً ه‌لف). دیحوت مارم، نافر ع مارم، نینمؤلاریم [است]. باید به مردم اطمینان داد و برای مردم امنیت فکری ایجاد کرد. باید برای مردم امنیت قلبی ایجاد کرد که مهم‌تر از امنیت اقتصادی و امنیت اجتماعی و سایر امنیت‌هاست. باید امنیت اعتقادی و امنیت فکری و امنیت هدف‌دار ایجاد کرد. [با] زور که نمی‌شود [اداره کرد]؛ اگر این‌طور باشد، فرض بکنید که خب چه فرقی می‌کند با سایر آن چیزهایی که دیده شده، با سایر آنچه در طول تاریخ این‌همه نوشته‌اند و دیده شده، چه فرقی می‌کند؟! بتسا هار هب نیقی، نانیمطا، رواب بتکم، ی‌نار هط ه‌ملاع بتکم

ه‌تشدان نانیمطا دیاب:» دنیوگی م اجه‌مه رد هک دینییی م ار هتکن نیا اقا موحرم بتکم رد امش اذل هب تبسن:» دنیوگی م اجه‌مه رد «. ی‌شباب ه‌تشدان رواب دیاب هار هب تبسن:» دنیوگی م اجه‌مه رد «. ی‌شباب «. دیشاب میقتسم و نیقی و م‌ع‌اب، دیشاب ه‌تشدان نانیمطا و رواب دیاب، دیه‌دی م ماجنا هک یراک

ی‌رهاظ تدایع ازیمه هذ، تسوا بلق و لقع دشر هز ادناه هذب ه‌پترم

اهفرد نیا، «ه‌تفگ ار نیا وا»! تسین اجنیا، «تفگی قته»! تسین اجنیا، «تفگ ن‌سده» [ه‌کنیا] دوری م و دیای م روطنیمه لآ و، دنک تکر دناوتب ات دشاب ه‌تشدان رواب هار هب تبسن ن‌اسنا دیاب! تسین ی‌تقو نوچ. تفر دهاوخ م ه‌ی‌لاختسد اب و دنار دگی م ه‌دننکل سیک و هر مزور روما هب ار ش‌دوخ ی‌گذنز و دنکی م‌ماگن [نیا هب]، دورب دهاوخی م ایند نیا زا هک ی‌ماگنه، دنکی م‌ماگن ش‌اهدنب [و] ن‌اسنا هب ادخ هک نآ. دراد رارق ی‌تيعضو هچ رد ش‌بلق ن‌لآ هک دنکی م‌ماگن؛ متفرگ ه‌زور ردقچ و ه‌دناوخ زامن ردقچ هک [هدرک ادیب] ی‌قطنم هچ [هک دنک ی‌ماگن نیا هب]. دنکی م‌ماگن [ش‌تفرعم] هب دوری م‌دراد هک ی‌عقوم ردقچ درجت هب، ه‌دمآ نورید تارثک م‌لاع زا ردقچ ش‌سفن، ه‌درک دشر ردقچ ش‌بلق، ه‌درک دشر ردقچ ش‌لقع تیفیک ن‌امه هب. دشد دهاوخی ط‌رادقم ن‌امه س‌اسا رب م‌ایند نآ. دسیونی م‌ار رادقم ن‌امه، ه‌دش ک‌پیزد دشد دهاوخی ط

ی صخش روما هیامریخ دیاب ار ی نار هط هملع بلاطم ، باق و لقع دشر ی ار ب داد رارق ی عامتجا و

بلاطم دیاب ، م ادرک ضرع افقر و ناتسود تمدخ اهراب مدن بک روطنامه ، هلئسم نیا ی ار ب لئاسم و ناشی عامتجا لئاسم ، ناشتاطبتر ، ناشهار ، ناشراک هیامرسد و هیامریخ ار اقا مو حرم بلاطم دیاب اهطخ نآ ی لا زا اقا مو حرم ی اهابتک هملعظم [اب] ی نعید . دندب رارق ناشی گداوناخ و ی صخش نآ و درواییرد ار رظن دروم هطقن نآ دناوتی م ناسنا اهتشون و اهطخ نآ ی لا زا . دوشب هدیشک نورید ی سکرگا اذل . تسای مهم رایسب هلئسم ، هلئسم نیا . دنکت تکر د نآ ل ا بند هب و دهدب رارق وگلا و موسا ار دناوتی م هنتف در اوم و کانه هبیش ی ایاضق و اسفناو لئاسم و ی عامتجا لئاسم رد ، درک هجوت هتکن نیا هب . دورب ریسم نیمه هب و دنک هداقتسا غ ار چ نیمه زا

ل اؤس هلئسم ره رد و دهد ص یخشت اهکلام زا ار دوخ هفیظو دیاب ناسنا

دسرین

یکی از رفقا از یکی از شهرستان ها به مرحوم آقا تلفن کرده بود؛ در همان زمان [سابق]. بنده رفتم تلفن را برداشتم؛ گفتم: «آقا، می‌گویند فردا باید راهپیمایی کرد؛ از آقا بپرسید که ما برویم یا نرویم.» بعد از ظهر بود، اتفاقاً تابستان هم بود، ماه رمضان هم بود. من رفتم به مرحوم آقا عرض کردم: «فلانی از فلان جا و می‌گوید که راهپیمایی [برویم یا خیر]؟» ایشان عصبانی شدند، گفتند: «آخر تا کی ما باید برای اینها صحبت کنیم؟ تا کی ما باید مطلب را به دست اینها بدهیم؟ یعنی اینها متوجه نشده‌اند که تکلیف خود را در چنین وضعیتی بفهمند که بروند یا نروند؟ حتماً باید مدام تلفن بزنند؟»

قبط بخ . دناهداد ام تسد ار بلاطم ، دناهداد ام تسد ار اهکلام ؛ تسای شور ی لیخ هیضق . نک تکر د ص یخشت قبط . رگید و ل و ر ب ص یخشت

هک تسینا ندرگم بخ ، «تبابختنا و تبابختنا و تبابختنا» : دنیوگی م اجکیرد ی تقو دینک ضر ف دید ی حلاص در ف ، دارفا نایم رد ناسنا رگا ، بخ رایسب ؟ دوشب بابختنا ی ملاسا ماظن ی ار ب حلاص در ف تاعلاطا و لمع و ص یخشت قبط ، دارفا نایم رد رگا ی لو . رگید دنک بابختنا دورب تسای بجاو بخ کینیا ؟ دنک فقوت دیاب اجنیا هکنیا ای ؟! دنک بابختنا دورب دیاب مه زاب [ایا] ، دوبن حلاص در ف ، ش دوخ تسای عقاو هبل مع کلام ، کلام ؛ تسای قدهل مع کلام ، کلام مینیبی م ام هک تسای لئاسم زا هنومد ار دوخ ، رعشیلآ تین م و دندهی منرثا بیترت ، دنرادن هجوت بلاطم نیا هب اهی لیخ هک مینیبی م ام ی لو . دنزادنا ی م تمحر هب و رسدر هب

دنادب ار دوخ هفیظو ناسنا دوشی م ثعاب ی نار هط هملع راتا هملعظم

زا قیمع مهف و اقا ی اهابتک هملعظم هب تسبسن ماگچیه مدن رگا : منکی م ضرع افقر تمدخ مدن اذل مو حرم بلاطم اعطق ، لوا و عاضوا نیا رد صوصخه و ههرپ نیا رد ، متشادن دیکات ناشیا بلاطم هک منادی م ی نعید بجاو ، هزور و زامنلثم ؛ منادی م ی نعید بجاو افقر کتکت ی ار ب ار ناشیا ی نایم و اقا ما جنا دیاب اجک رد ی مادقا هچ هک دوشب هجوت م ناسنا و دیایب تسدهب بلاطم [ات] دننیبب ار بلاطم نیا دنورب ی نیبی م ی راد) . دنیشنب ش یاج رسد و دنکت تکر د و تسیاب دیاب اجک رد ، دنک تکر د دیاب اجک رد ، دهدب رایسب رایسب تیعموم ، تیعموم ، هصلاخ . دورب دیاب اجک رد ، دورب دیاب اجک رد (! [تسای طیارش هچ هک] تسای ساسد

اهذا رد دیاب ناسنا و تسای کانه هبیش لئاسم ق ادصم زورما ی ساسد لئاسم

دنک فقوت

چند شب پیش در مشهد مشرف بودم؛ بر حسب اتفاق، یک صحبتی پیش آمد و قدری هم طول کشید و بعد شنیدم که آن را در سایت گذاشتند؛ اگر رفقا دسترسی دارند، آن را حتماً گوش بدهند. در آنجا توضیح دادم که الان با توجه به مسائل و شرایطی که پیش آمده، ما مطالب را به خود زعمای و اگذار

می‌کنیم؛ هر طور که خودشان می‌دانند [عمل کنند]. ما نسبت به [این] مطالب [و مسائل] کاری نداریم، سکوت می‌کنیم و مسئولیت این مسائلی [را] که انجام می‌شود، بر عهده خود آنها قرار می‌دهیم و خودمان در این مطالب دخالت نمی‌کنیم. چون مسئله، کیفیتی است که انسان دقیقاً همان‌جایی است که طبق روایت امام علیه‌السلام که فرمودند: ما سه امر داریم: امری که صلاح در او روشن است و انسان حرکت می‌کند؛ امری که ضلالت و گمراهی و هلاکت روشن است و انسان خودش را باز می‌دارد؛ و امری که شبهه دارد. [یعنی] به این طرف نگاه می‌کند مسائلی را می‌بیند؛ به آن طرف نگاه می‌کند مطالبی را می‌بیند؛ نمی‌داند چه کند، گیج می‌شود، گنگ می‌شود و در شک قرار می‌گیرد. در این‌جا باید طبق فرمایش حضرت، توقف کرد، احتیاط کرد، کاری انجام ندهد، قدمی برندارد، حرفی نزنند و مسائل را به خود افرادی که متصدی هستند، واگذار کند؛ خداوند بیش از این مقدار ما را مکلف نکرده است.

دَمَحْمَلِ أَوْ دِمَحْمَلِ أَعْلَى صَدِّمَهُلَلَا